

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.8.2.23>

PROBLEMATYCZNE KWESTIE ZWIĄZANE Z UDZIAŁEM PROKURATORA W POSTĘPOWANIU CYWILNYM

Alona Olifir

*aspirant Katedry Dyscyplin Cywilnoprawnych
Narodowej Akademii Spraw Wewnętrznych (Kijów, Ukraina)*

ORCID ID: 0000-0001-8460-2719

e-mail: aolifir@i.ua

Adnotacja. Artykuł poświęcono badaniu niektórych aspektów zaangażowania prokuratora w postępowanie cywilne. Autor uzasadnia, że instytucja udziału prokuratora w postępowaniu cywilnym w okresie reformowania organów prokuratury, choć nie uległa znaczącym zmianom, to jednak w postępowaniu egzekucyjnym budzi pewne trudności. W badaniu znaczna uwaga poświęcona jest określeniu statusu prokuratora w postępowaniu sądowym jeśli chodzi o reformę prokuratury, autor uzasadnia stanowisko, w którym w tym przypadku nie ma zastępstwa uczestnika postępowania, nie ma sukcesji, co eliminuje potrzebę wydawania jakichkolwiek decyzji procesowych. Autor wyraził stanowisko w sprawie błędnej realizacji przez sądy zamiany nazw uczestników postępowania sądowego w związku z reformą organów prokuratury.

W artykule autor przeanalizował przepisy prawa procesowego dotyczące zakresu uprawnień prokuratora przy wykonywaniu reprezentacji interesów państwa w sądzie. Przez badacza rozpatrywana jest praktyka sądowa, która dotyczy ustalenia zasadności zaskarżenia przez prokuratora w postępowaniu odwoławczym i kasacyjnym orzeczeń sądowych w sprawach dotyczących roszczeń innych osób.

Autor przedstawił wniosek o konieczności zmiany przepisów w celu zapewnienia jednakowego stosowania przepisów prawa.

Słowa kluczowe: reprezentowanie przez prokuratora interesu państwa w sądzie, postępowanie cywilne, udział w postępowaniu sądowym, uczestnicy postępowania cywilnego, sukcesja procesowa, reforma.

PROBLEMATIC ISSUES OF THE PROSECUTOR'S PARTICIPATION IN CIVIL PROCEEDINGS

Alona Olifir

*Postgraduate Student at the Department of Civil Law Disciplines
National Academy of Internal Affairs (Kyiv, Ukraine)*

ORCID ID: 0000-0001-8460-2719

e-mail: aolifir@i.ua

Abstract. The article is devoted to the study of some aspects of the prosecutor's participation in civil proceedings/the author substantiates that the institution of the prosecutor's participation in the civil process during the period of reforming the prosecutor's office, although it has not undergone significant changes, but during law enforcement in causes certain difficulties. The study pays considerable attention to determining the status of the prosecutor in trial.

The author expressed a position on the erroneous replacement by courts of the names of participants in court proceedings in connection with the reform of the prosecutor's office.

In the article the author analyzes the provisions of procedural legislation regarding the scope of powers of the prosecutor in representing the interests of the state in the court.

The researcher has developed case law concerning the determination of the legality of appeals by the prosecutor in the court in the appellation and cassation procedures of court decisions in cases on the claims of the persons.

The author presents a conclusion on the need to amend the legislation in the order to ensure uniform application of the law.

Key words: representation by the prosecutor of the interests of the state in court, civil proceedings, participation in court proceedings, participants in the civil proceedings, procedural succession, reforming.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ, ЯКІ ПОВ'ЯЗАНІ З УЧАСТЮ ПРОКУРОРА У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Альона Оліфір

*аспірантка кафедри цивільно-правових дисциплін
Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)*

ORCID ID: 0000-0001-8460-2719

e-mail: aolifir@i.ua

Анотація. Стаття присвячена дослідженню деяких аспектів участі прокурора у цивільному процесі. Автор обґрунтовує, що інститут участі прокурора у цивільному процесі в період реформування органів прокуратури хоч і не зазнав суттєвих змін, однак під час правозастосування викликає певні складності. У дослідженні значну увагу присвячено визначенню статусу прокурора у судовому процесі. Що стосується реформування органів прокуратури, то автор обґрунтовує позицію, за якої у такому разі не відбувається заміна учасника провадження, відсутнє правонаступництво, що виключає потребу виносити будь-які процесуальні рішення. Автором висловлено позицію щодо помилкового здійснення судами заміни найменувань учасників судового провадження у зв'язку з реформуванням органів прокуратури.

У статті автором проаналізовано положення процесуального законодавства щодо обсягу повноважень прокурора у разі здійснення представництва інтересів держави у суді. Дослідником опрацьовано судову практику, яка стосується визначення правомірності оскарження прокурором в апеляційному та касаційному порядку судових рішень у справах за позовами інших осіб.

Автором викладено висновок про необхідність внесення змін до законодавства з метою забезпечення однакового застосування норм права.

Ключові слова: представництво прокурором інтересів держави у суді, цивільне судочинство, участь у судовому процесі, учасники цивільного процесу, процесуальне правонаступництво, реформування.

Вступ. Офіційно незалежна українська прокуратура була створена у 1991 році. У 1995 році Україна стала членом Ради Європи і взяла на себе зобов'язання провести реформу в країні відповідно до стандартів РЄ, зокрема, забезпечити виконання вимог щодо незалежності прокурорів, свободи їх від політичного впливу та ін.

Закон України «Про прокуратуру» 1991 року часто змінювався, вносилися суттєві зміни до процесуального законодавства, за правилами якого здійснюється правосуддя. Лише у 2014 році за позитивної оцінки Венеційської комісії Верховною Радою України прийнято новий закон, який містить чимало інституційних новел, спрямованих на наближення української прокуратури до європейських стандартів. Зокрема, прокурори позбавлені функції загального нагляду, що є вимогами Ради Європи до України ще з 1995 року. Конституційними змінами 2016 року звужено повноваження прокуратури. З оновленням політичної сили у 2019 році розпочалося чергове реформування органів прокуратури.

Таким чином, реформування прокуратури України триває уже понад 25 років, однак кожен черговий законопроект про внесення змін до чинного законодавства, яке регулює діяльність органів прокуратури, вимагає удосконалення, оскільки почасти такі зміни не мають системного характеру, є хаотичними, недалекоглядними та потребують подальшого суттєвого доопрацювання.

Основна частина. Завдання і мета дослідження полягають у тому, щоб, аналізуючи теорію, норми чинного законодавства та практику їх застосування, розкрити проблеми, які виникають внаслідок реформування органів прокуратури загалом, впливу цих процесів на реалізацію її конституційних функцій, та віднайти оптимальні шляхи їх подолання. У наведеній статті шляхом вивчення попередніх надбань науковців, судової практики та законодавства спробуємо висвітлити своє бачення щодо усунення проблем, які пов'язані з діяльністю прокурора у цивільному процесі та виникають у зв'язку із затяжним реформуванням органів прокуратури.

Теоретичною базою аналізу проблем вивчення та вдосконалення функцій прокуратури займалися такі вчені, як О. Бандурка, С. Бичкова, М. Біденко, І. Вернидубов, М. Говоруха, К. Гузе, М. Мичко, С. Прилуцький, М. Руденко, Г. Середа, М. Стефанчук, П. Шумський, В. Фінько, М. Якимчук та ін. Однак, незважаючи на значний науково-теоретичний доробок вищенаведених авторів та інших науковців, питання, які виникають під час реалізації прокурорами повноважень, пов'язаних з представництвом інтересів держави у суді, які перебувають у постійному реформуванні, та вплив цих реформ на реалізацію однієї із конституційних функцій ними не вирішувалися. Частиною статті присвячено детальному вивченню норми процесуального законодавства, якою врегульовано участь прокурора у цивільному процесі. Під час дослідження детально опрацьовано судові рішення, зокрема, Господарських судів Львівської та Чернігівської областей, та проаналізовано теоретичні праці науковців, якими безпосередньо вирішувалися питання, пов'язані із реформуванням, зокрема, органів прокуратури.

При цьому використано як загальноправові, так і спеціальні методи. Зокрема, метод інтерпретації (тлумачення), який спрямований на з'ясування змісту норми права, дав змогу роз'яснити та установити правильне застосування такої норми. Методи аналізу та узагальнення судової практики дозволили оцінити ефективність застосування окремих норм процесуального права судами. Застосовуючи порівняльний метод, зроблено висновки щодо обсягу повноважень прокурора у цивільному процесі.

Досліджуючи питання впливу змін процесуального законодавства та Закону України «Про прокуратуру», особливу увагу звернуто на події, які мали місце протягом останніх чотирьох років, оскільки попередні періоди втратили свою актуальність та доцільність їх вивчення у розрізі вказаної публікації відсутня.

З метою очищення лав прокурорів від осіб, які не відповідають вимогам доброчесності та професійності, Верховною Радою України 19 вересня 2019 року прийнято Закон України № 113-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформ органів прокуратури». Основні зміни стосувалися проходження прокурорами атестації та фактичного перейменування органів прокуратури. Так, Генеральна прокуратура України змінила назву на *Офіс Генерального прокурора*, регіональні прокуратури – на *обласні*, *місцеві* – на *окружні*.

Після вивчення прийнятого Закону юридичною спільнотою, зокрема працівниками органів прокуратури, вказано, що з дня набрання законом чинності буде «паралізовано» всю роботу правоохоронної системи, оскільки посади, існування яких передбачене Законом № 113-IX, будуть відсутні у системі органів прокуратури аж до завершення процедури атестації працівників та створення відповідних прокуратур. У зв'язку з чим законодавцем за два тижні (04.10.2019) прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих положень кримінального процесуального законодавства», що упередило настання негативних наслідків.

Поруч з цим відсутність системного підходу у разі ухвалення законопроектів, застосування недосконалої юридичної техніки ускладнює розуміння та тлумачення законів пересічними громадянами та правниками.

Слід зазначити, що реформування органів прокуратури не мало своїм наслідком створення нових юридичних осіб. Зокрема, відповідно до наказу Генерального прокурора від 27.12.2019 № 358 «Про окремі питання забезпечення початку роботи *Офісу Генерального прокурора*» юридичну особу «Генеральна прокуратура України» перейменовано в «*Офіс Генерального прокурора*» без зміни ідентифікаційного коду юридичної особи в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (Генеральний прокурор, 2019). Аналогічна ситуація склалася під час створення обласних прокуратур. Поруч з цим дещо інший процес відбувався під час реформування місцевих прокуратур.

Відповідно до пунктів 3, 4 розділу II «Прикінцеві і перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» від 19.09.2019 № 113-IX до дня початку роботи *Офісу Генерального прокурора*, обласних прокуратур, окружних прокуратур їхні повноваження здійснюють відповідно Генеральна прокуратура України, регіональні прокуратури, місцеві прокуратури (Верховна Рада України, 2019). Після початку роботи *Офісу Генерального прокурора*, обласних прокуратур, окружних прокуратур забезпечення виконання функцій прокуратури призначеними до них прокурорами здійснюється з дотриманням вимог законодавства України та особливостей, визначених Генеральним прокурором.

Так, відповідно до наказу Генерального прокурора від 17.02.2021 № 40 «Про день початку роботи окружних прокуратур» днем початку роботи окружних прокуратур визначено 15 березня 2021 року (Наказ Генерального прокурора, 2021).

Наказом Генерального прокурора від 17.02.2021 № 39 «Про окремі питання забезпечення початку роботи окружних прокуратур» затверджено перелік окружних прокуратур, згідно з яким на території Чернігівської області функціонує 6 окружних прокуратур, а саме: Козелецька, Корюківська, Ніжинська, Новгород-Сіверська, Прилуцька та Чернігівська. Слід вказати, що до реформування на території Чернігівської області функціонувало 5 місцевих прокуратур: Бахмацька, Ніжинська, Менська, Прилуцька та Чернігівська (Наказ Генерального прокурора, 2021).

У зв'язку з реформуванням органів прокуратури під час розгляду судами справ за позовами, заявленими прокурорами до 15.03.2021, у порядку реалізації повноважень, визначених ст. 131-1 Конституції України, правники почали звертати увагу на невідповідності процесуальних документів, зокрема позовів, які розглядаються у судах, чинному на час розгляду справ законодавству, що потребує внесення відповідних змін, зокрема, у частині вирішення питання про визначення чи зміну найменування особи, яка звернулася з позовом до суду в інтересах інших осіб.

Видається, що така позиція пов'язана із помилковим тлумаченням та, як наслідок, неправильним застосуванням норм матеріального та процесуального права, крім цього, чинне процесуальне законодавство взагалі не передбачає винесення будь-яких процесуальних рішень у частині зміни найменування особи, якій законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб (Господарський суд Чернігівської області, Господарський суд Львівської області, 2021).

Аналізуючи вказане, видається, що правники ототожнюють поняття «юридична особа» і «позивач», «прокурор» як посадова особа та «прокуратура» як орган, що, на наш погляд, є помилковим.

Слід відзначити, що законодавцем право на звернення з позовами до суду в інтересах інших осіб у порядку ст. 131-1 Конституції України та ст. 23 Закону України «Про прокуратуру» наділено саме прокурора як посадову особу, а не орган прокуратури.

Так, за ст. 23 Закону України «Про прокуратуру» представництво прокурором інтересів громадянина або держави у суді полягає у здійсненні процесуальних та інших дій, спрямованих на захист інтересів громадянина або держави, у випадках та порядку, встановлених законом (Верховна Рада України, 2014).

При цьому статус прокурора мають, зокрема, керівник окружної прокуратури, перший заступник та заступник керівника окружної прокуратури. Прокурори в Україні мають єдиний статус незалежно від

місця прокуратури у системі прокуратури чи адміністративної посади, яку прокурор обіймає у прокуратурі (Верховна Рада України, 2014).

Право подання позовної заяви (заяви, подання) в порядку цивільного, адміністративного, господарського судочинства надається Генеральному прокурору, його першому заступнику та заступникам, керівникам обласних та окружних прокуратур, їх першим заступникам та заступникам, прокурорам Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (Верховна Рада України, 2014).

Вказане відповідає положенням процесуального законодавства. Зокрема, за ч. 3 ст. 56 ЦПК у визначених законом випадках саме прокурор звертається до суду з позовною заявою, а не прокуратура як орган чи юридична особа. Більше того, окружні (місцеві) прокуратури не мають статусу юридичних осіб.

З огляду на наведене, слід дійти висновку, що виключне право на звернення до суду в інтересах інших осіб має прокурор, який обіймає відповідну керівну посаду в органах прокуратури, і звернення до суду з позовом у таких ситуаціях пов'язане саме з виконанням ним посадових обов'язків. Тому помилковими є твердження науковців про можливість звернення до суду органів прокуратури, оскільки таким правом наділений виключно прокурор, а не орган загалом.

Крім цього, у такій ситуації помилковим є ототожнення понять «реорганізація» та «реформування».

Так, реорганізація юридичної особи включає у себе злиття, приєднання, поділ, перетворення, внаслідок чого майно, права та обов'язки юридичних осіб переходять до їх правонаступників, що у разі розгляду справ у судах вимагає застосування норм процесуального права щодо зміни сторони провадження у зв'язку з правонаступництвом (Верховна Рада України, 2003).

Однак, як видається з наказу Генерального прокурора від 27.12.2019 № 358, процедури реорганізації, ліквідації чи правонаступництва під час реформування органів прокуратури не відбувалося.

Водночас реформування – це перетворення, зміна, нововведення, яке не знищує основ наявної структури або ж це поняття також тлумачиться як політичне перетворення, що здійснюється без порушення основ наявного ладу (Словник, 1977: 519).

У науковій спільноті деякий час досить жваво обговорювався процесуальний статус прокурора у судовому процесі, науковці вказували на відмінність процесуального статусу прокурора від представника. Приміром, С. Бичкова вказує, що «прокурор у будь-якому разі не є представником і завжди діє від свого імені». З метою недопущення плутанини науковець пропонує використовувати у законодавстві альтернативну назву функції прокурора, пов'язаній з представництвом інтересів держави у суді, – «участь прокурора у справі з метою захисту інтересів громадян або держави на будь-якій стадії цивільного процесу» (Бичкова, 2011: 265).

Помилковим, на нашу думку, є визначення прокурору статусу «заявника». Оскільки, по-перше, процесуальне законодавство не передбачає можливості заміни найменування сторін провадження, крім як здійснення зміни у порядку правонаступництва. По-друге, прокурор, який звертається з позовом до суду, є учасником справи та має законодавчо визначений статус «особи, якій законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб», або ж у разі відсутності органу, уповноваженого державою здійснювати відповідні функції у спірних правовідносинах, – позивача. По-третє, навіть у разі визнання прокурора позивачем у справі він не визнається «заявником».

Доречно про подібну ситуацію зауважила О. Рассомахіна (Рассомахіна 2015; 44), вказуючи, що органи державної влади та місцевого самоврядування, коли беруть участь у справі з метою захисту прав та інтересів інших осіб у випадках, визначених законом, є «самостійними учасниками цивільного процесу», тому помилковим є визначення прокурору іншого процесуального статусу, аніж визначеного законом.

Слід відзначити, що у цивільному процесі виключно в окремому провадженні серед сторін провадження законодавець визначає заявника. Однак у всіх заявах у порядку окремого провадження, розгляд яких у суді ініціюється прокурором, заявниками є органи місцевого самоврядування.

Виходячи з аналізу норм матеріального та процесуального права у справах, за позовами прокурорів, провадження у яких розпочалося до початку реформування органів прокуратури та закінчуються після 15 березня 2021 року, доцільним, на нашу думку, є продовження їх розгляду без постановлення будь-яких процесуальних рішень про зміну найменувань органів прокуратури чи залучення до участі у справі конкретних окружних прокуратур, оскільки це, по-перше, жодним чином не впливає на зміну посадових осіб, які зверталися з позовом до суду, а по-друге, не впливає на наявність підстав для розгляду справи по суті спору, завленого до початку реформування та не може вплинути на результати розгляду.

Поруч з цим окремі суди мають іншу позицію з указаного питання. Зокрема, Господарським судом Чернігівської області під час розгляду справи № 927/290/20 за позовом керівника Ніжинської місцевої прокуратури в інтересах держави в особі позивача Управління освіти Ніжинської міської ради до ПП «Нова ера XXI», задовольняючи клопотання прокурора з урахуванням ст. 52 ГПК України, винесено ухвалу саме про заміну найменування заявника у справі (Господарський суд Чернігівської області, 2021).

Неоднозначною є думка науковців та представників судової гілки влади також у вирішенні питання щодо розгляду апеляційних скарг прокурорів, внесених на судові рішення у справах, провадження у яких відкрито за позовами інших осіб та де прокурором не забезпечувалася участь у їх розгляді судами першої інстанції.

І. Тимошевська вважає, що саме із набранням чинності ЦПК 2017 року процесуальне законодавство закріпило по суті необмежене право прокурора на вступ у справу (Тимошевська, 2019: 1–12).

На думку К. Гусарова, надання права прокурору на апеляційне оскарження судового рішення взагалі містить елементи нагляду за судовою владою (Гусаров, 2016: 44).

Нааявні розбіжності у вирішенні вказаного питання у тому числі і серед суддів.

Так, судом апеляційної інстанції під час розгляду скарги прокурора на рішення місцевого суду у справі № 911/1292/18 вказано, що частина 3 статті 53 ГПК допускає вступ прокурора у розгляд справи за позовами іншої особи лише до початку її розгляду по суті, тобто виключно у суді першої інстанції (Північний апеляційний господарський суд, 2019). Однак Верховний Суд, аналізуючи норми законодавства, дійшов висновку, що апеляційною інстанцією у наведеній справі здійснено неправильне тлумачення процесуальної норми, чим фактично позбавлено прокурора права, передбаченого Законом України «Про прокуратуру», на оскарження судового рішення у справі, участь у якій він не брав у суді першої інстанції (Верховний Суд, 2019). Наведене свідчить про наявність колізії в частині визначення обсягу повноважень прокурора між процесуальним законодавством та спеціальним законом. Відповідно до роз'яснень Мін'юсту (Міністерство юстиції України, 2008) у подібних ситуаціях слід застосовувати акт, виданий пізніше, тобто ЦПК, який не передбачає права прокурора на оскарження судового рішення у справі за позовом іншої особи, якщо прокурор не був учасником справи під час її розгляду судом першої інстанції.

Аналізуючи положення процесуального законодавства щодо участі у судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб, видається, що ЦПК 2017 року такий «елемент нагляду прокурорами за судовою владою», про який вказувала К. Гусарова, є значно обмеженим порівняно із положенням ЦПК 2004 року чи повноваженнями інших органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб.

Так, згідно з ч. 2 ст. 56 ЦПК, Уповноважений може особисто або через свого представника звертатися з позовом/заявою, брати участь у розгляді справ за його позовними заявами/заявами, а також на будь-якій стадії розгляду вступати у справу, провадження у якій відкрито за позовами (заявами) інших осіб, подавати апеляційну, касаційну скаргу, заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими чи виключними обставинами, у тому числі у справі, провадження в якій відкрито за позовом (заявою) іншої особи. Важливим у такому разі є надання законодавцем права Уповноваженому на звернення до суду не лише з позовною заявою, а й із заявою (у порядку окремого провадження), вступ у справу на будь-якій стадії її розгляду, а також оскарження судових рішень, у тому числі у справі, провадження в якій відкрито за позовом іншої особи.

Поруч з цим за ч. 3 ст. 56 ЦПК прокурора наділено повноваженнями звертатися до суду виключно з позовною заявою, брати участь у розгляді справ за його позовами, а також вступити за своєю ініціативою у справу, провадження у якій відкрито за позовом іншої особи, до початку розгляду справи по суті, подавати апеляційну, касаційну скаргу, заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.

З наведеного видається, що Уповноважений має значно більше повноважень як в особи, якій надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб, ніж прокурора, зокрема, щодо звернення до суду із заявами порядку окремого провадження, вступу у справу на будь-якій стадії її розгляду, оскарження судових рішень, у тому числі у справах за позовами інших осіб, що не передбачено у повноваженнях прокурора.

Поруч з цим такі повноваження, як звернення до суду із заявами в порядку окремого провадження, вступу у справу, провадження у якій порушено іншим учасником процесу на будь-якому етапі судового провадження, ініціювати перегляд судових рішень, у т.ч. у справі, що порушена за позовом іншої особи, закріплені у ч. 6 ст. 23 Закону України «Про прокуратуру», що свідчить про наявність колізії між спеціальною нормою галузевого закону та нормами процесуального законодавства, що є причиною відсутності єдиного підходу до правозастосування та однакової судової практики.

Висновки. Незважаючи на наявність фундаментальних наукових досліджень реалізації прокурором функції представництва інтересів держави в суді, залишається значна кількість питань, які виникають під час практичного застосування норм права та потребують додаткового вивчення, удосконалення, зокрема, шляхом внесення змін до законодавства. З огляду на проведене вивчення теоретичних учень про інститут участі прокурора у цивільному процесі в інтересах держави, судову практику з указаних питань, вважаємо, що потребують приведення у відповідність до процесуального законодавства положення Закону України «Про прокуратуру» щодо обсягу повноважень прокурора.

Список використаних джерел:

1. Бичкова С.С. Цивільний процесуальний статус осіб, які беруть участь у справах позовного провадження : монографія. Київ : Атіка, 2011. 420 с.
2. Гусаров К.В. Проблемні питання ініціювання прокурором апеляційного оскарження у цивільному процесі. *Проблеми реформування прокуратури* : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. м. Харків, 15 квіт. 2016 р. у 2-х т. Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. 2016. Т.1. С. 44–46.
3. Постанова Північного апеляційного господарського суду від 15.01.2019 у справі № 911/1292/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81436530> (дата звернення: 06.04.2021).
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформ органів прокуратури : Закон України № 113-IX від 19 вересня 2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/113-20#Text> (дата звернення: 06.04.2021).
5. Про день початку роботи окружних прокуратур : Наказ Генерального прокурора від 17.02.2021 № 40. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0040905-21#Text> (дата звернення: 06.04.2021).
6. Про окремі питання забезпечення початку роботи окружних прокуратур : Наказ Генерального прокурора від 17.02.2021 № 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0039905-21#Text> (дата звернення: 06.04.2021).

7. Про окремі питання забезпечення початку роботи Офісу Генерального прокурора : Наказ Генерального прокурора від 27 грудня 2019 року № 358. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0039905-21#Text> (дата звернення 06.04.2021).
8. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. Вип. 2–3. Ст. 12.
9. Рассомахіна О.А. Органи та особи, які захищають права та інтереси інших осіб, як учасники цивільного процесу. *Цивільстична процесуальна думка*. 2015. Вип. 1. С. 41–48.
10. Словник української мови: в 11 томах. Том 8, 1977. С. 927.
11. Тимошевська І.П. Правовий статус прокурора в цивільному процесі в умовах сучасного законодавства. *Теорія і практика правознавства*. 2019. Вип. 2 (16). С. 1–12. DOI: 10.21564/2225-6555.2019.16.186036.
12. Ухвала Господарського суду Львівської області від 22.03.2021 у справі № 914/56/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95841032> (дата звернення: 06.04.2021).
13. Ухвала Господарського суду Львівської області від 29.03.2021 у справі № 914/601/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95903613> (дата звернення: 06.04.2021).
14. Ухвала Господарського суду Чернігівської області від 16.03.2021 у справі № 927/290/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95642630> (дата звернення: 06.04.2021).
15. Цивільний кодекс України. *Закон України від 16 січня 2003 року*. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>. (дата звернення: 06.04.2021).
16. Щодо практики застосування норм права у випадку колізії : Лист Міністерства юстиції України від 26.12.2008 № 758-0-2-08-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0758323-08#Text> (дата звернення: 06.04.2021).

References:

1. Bychkova, S.S. (2011). Tsyvilnyi protsesualnyi status osib, yaki berut uchast u spravakh pozovnoho provadzhennia [The Civil Procedure legal status of persons, involved in the case of a limitation proceeding]: Monohrafiia. Atika, 420 p. [in Ukrainian].
2. Husarov, K.V. (2016). Problemni pytannia initsiuvannia prokurorom apeliatsiinoho oskarzhennia u tsyvilnomu protsesi [Problematic issues of initiating an appeal by a prosecutor in civil proceedings]. *Problemy reformuvannia prokuratury : materialy vseukr. nauk.-prakt. konf.* Kharkiv, 15 kvit.2016 r. : u 2-kh t. T. 1, pp. 44–46 [in Ukrainian].
3. Postanova Pivnichnoho apeliatsiinoho hospodarskoho sudu vid 15.01.2019 u spravi No. 911/1292/18 [The decision of The Northern appellate economic court from 15.01.2019]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81436530> [in Ukrainian].
4. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo pershocherhovykh zakhodiv iz reform orhaniv prokuratury (2019) [On amendments to some legislative acts of Ukraine on priority measures to reform the prosecutor's office]. *Zakon Ukrainy No. 113-IX*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/113-20#Text> [in Ukrainian].
5. Pro den pochatku roboty okruzhnykh prokuratur (2021) [About the day of the beginning of work of district prosecutor's office]. *Nakaz Heneralnoho prokurora vid 17.02.2021 No. 40*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0040905-21#Text> [in Ukrainian].
6. Pro okremi pytannia zabezpechennia pochatku roboty okruzhnykh prokuratur (2021) [About certain issues of ensuring the start of work of district prosecutor's office]. *Nakaz Heneralnoho prokurora vid 17.02.2021 No. 3*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0039905-21#Text> [in Ukrainian].
7. Pro okremi pytannia zabezpechennia pochatku roboty Ofisu Heneralnoho prokurora (2019) [About certain issues of ensuring the start of work of the Prosecutor General's office]. *Nakaz Heneralnoho prokurora vid 27 hrudnia 2019 roku No. 358* [in Ukrainian].
8. Pro prokuraturu (2014) [About the Prosecutor's office]: *Zakon Ukrainy vid 14 zhovtnia 2014 roku No. 1697-VII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2015. No. 2–3, p. 12 [in Ukrainian].
9. Rassomakhina, O.A. (2015). Orhany ta osoby, yaki zakhyschaliu prava ta interesy inshykh osib, yak uchastyky tsyvilnoho protsesu [Bodies and persons who legally have the right to protect the rights, freedoms and interests of other persons, as members of civil procedure]. *Tsyvilistychna protsesualna dumka*, issue 1, pp. 41–48 [in Ukrainian].
10. Slovyk ukrainskoi movy (1977). [Dictionary of the Ukrainian language]: v 11 tomakh. Tom 8, p. 927 [in Ukrainian].
11. Tymoshevska, I.P. (2019). Pravovy status prokurora v tsyvilnomu protsesi v umovakh suchasnoho zakonodastva [The legal status of the prosecutor in modern civil procedure]. *Teoriia i praktyka pravoznavstva*, Issue 2 (16), pp. 1–12. DOI: 10.21564/2225-6555.2019.16.186036 [in Ukrainian].
12. Ukhvala Hospodarskoho sudu Lvivskoi oblasti vid 22.03.2021 u spravi No. 914/56/21 [Decision of the Commercial court of Lviv region from 22.03.2021]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95841032> [in Ukrainian].
13. Ukhvala Hospodarskoho sudu Lvivskoi oblasti vid 29.03.2021 u spravi No. 914/601/17 [Decision of the Commercial court of Lviv region from 29.03.2021]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95903613> [in Ukrainian].
14. Ukhvala Hospodarskoho sudu Chernihivskoi oblasti vid 16.03.2021 u spravi No. 927/290/20 [Decision of the Commercial court of Chernihiv region from 16.03.2021]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95642630> [in Ukrainian].
15. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy [The Civil Code of Ukraine]. *Zakon Ukrainy vid 16 sich. 2003 r. No. 435-IV*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> [in Ukrainian].
16. Shchodo praktyky zastosuвання norm prava u vypadku kolizii (2008) [On the practice of applying the law in case of conflict]. *Lyst Ministerstva yustytstii Ukrainy vid 26.12.2008 No. 758-0-2-08-19*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0758323-08#Text> [in Ukrainian].